

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Mgr. Terézia Žigová

Samohlásky interaktívne

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe

Osvedčená skúsenosť odbornej praxe

Prešov, 2012

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11,
850 01 Bratislava

Autor OPS/OSO: Mgr. Terézia Žigová

Kontakt na autora: Základná škola Kúpeľná, Kúpeľná 2, 080 01 Prešov,
zigova.t@azet.sk

Názov OPS/OSO: Samohlásky interaktívne

Rok vytvorenia OPS/OSO: 2012

Odborné stanovisko vypracoval: Mgr. Jana Vachmanská

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe/osvedčená skúsenosť odbornej praxe bola vytvorená z prostriedkov projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov. Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie.

Kľúčové slová

Využitie informačno- komunikačných technológií, prezentácie – Microsoft Office PowerPoint, eBeam Interact, Hot Potatoes, vyučovacia hodina, rozdelenie samohlások, pracovné listy, test, spätná väzba, hodnotenie žiaka, interaktívne cvičenia, interaktívna tabuľa, počítač.

Anotácia

Cieľom tejto osvedčenej pedagogickej skúsenosti bolo realizovať vlastné praktické námety vyučovacích hodín, pracovných listov a testu s využitím informačno – komunikačných technológií vo vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“, v predmete „Slovenský jazyk a literatúra“, v tematickom celku „Rozdelenie samohlások“ s témou „Samohlásky“ v druhom ročníku základnej školy.

Vlastné vyučovacie hodiny sme rozpracovali a prispôbili prierezovým témam, medzipredmetovým vzťahom, kľúčovým kompetenciám so zreteľom na učebné osnovy a štandardy tak, aby splnili vyučovacie ciele. Didaktické prostriedky sú určené pre prácu s dataprojektorom, notebookom a interaktívnou tabuľou. V súčasnosti si nevieme predstaviť interaktívne cvičenia bez využitia počítačového softvéru vo vyučovacom procese.

V celej práci uplatňujeme princíp prepojenia teórie s praxou, ako návod je možné praktické námety interaktívnych prezentácií a cvičení používať na snahu zvýšenia motivácie, spestrenia a obohatenia žiakov učiť sa.

OBSAH

Úvod	5
1 Opis OPS „Samohlásky interaktívne“	6
1.1 Kontex a rámec	6
1.2 Špecifikácia cieľovej skupiny	7
1.3 Pojem a ciele OPS	7
1.4 Kľúčové komunikatívne kompetencie	8
1.5 Prierezové témy	8
1.6 Vyučovacia hodina	9
1.7 Potrebné pomôcky a prostriedky	10
1.8 Hodnotenie OPS	11
2 Námety vyučovacích hodín	12
2.1 Samohláskovo	13
2.2 Nápovedné básne	18
2.3 Samohláskový test	23
Záver	30
Zoznam bibliografických zdrojov	31
Zoznam príloh	32

ÚVOD

Osvedčená pedagogická skúsenosť (OPS) vedie k hľadaniu alternatívnych spôsobov, ako upútať detskú pozornosť vo vyučovacom procese. Potrebne je využívať motivujúce formy zodpovedajúce podmienkam 21. storočia, kde dôraz sa kladie na efektivitu a celkový pokrok. Využitie informačno – komunikačných technológií (IKT) vo vyučovacom procese nám dáva túto možnosť.

Do OPS malými krokmi vsúvame základné zručnosti žiakov primárneho vzdelávania s IKT. Každý nový poznatok, nová funkcia a dimenzia, množstvo ponúknutých možností ich fascinuje. V súčasnosti si nevieme predstaviť prácu bez IKT. Tieto prostriedky sa stali neodmysliteľnou súčasťou doma i v škole. Pre vekovú kategóriu prvákov a druhákov je dôležitá názornosť, komunikácia, kontakt s pomôckami. Presúvanie do počítačových učební je časovo náročné, neefektívne, preto vyučovanie je možné aj v klasickej, útulnej, farebnej, estetickej triede s pripojením na internet sa dá inovovať vyučovací proces. Takáto trieda má mať dostupný počítač, notebook, dataprojektor, CD prehrávač, USB kľúč, premietacie plátno aj interaktívnu tabuľu.

OPS pozostáva z dvoch kapitol. Prvá kapitola sa zaoberá problematikou opisu OPS, cieľovou skupinou, pre ktorú je určená. Druhá kapitola uvádza detailne vypracované štruktúry vyučovacích hodín. Prvá podkapitola má rozpracovanú interaktívnu prezentáciu „Samohláskovo“ vytvorenú v programe Microsoft Office PowerPoint vo vyučovacej hodine. Druhá podkapitola uvádza štruktúru hodiny k vyvodu učiva o samohláskach. Je vytvorená z vlastných básní v programe eBeam Interact. Tretia podkapitola má zhrnúť učivo pripraveným „Samohláskovým testom“ vo freeware programe HotPotatoes. V prípade, že nie sú k dispozícii počítače pre všetkých žiakov, je možnosť tieto listy použiť ako printový materiál vypracované v programe Microsoft Office Word.

OPS „Samohlásky interaktívne“ je zameraná na učivo slovenského jazyka a literatúry „Samohlásky“ z tematického celku „Rozdelenie samohlások“. OPS je vhodná pre učiteľov primárneho vzdelávania. Tematický celok môžeme aplikovať do druhého ročníka aj do 1. ročníka základnej školy.

Za hlavné prínosy predloženej OPS považujeme praktické vlastné námety, ambície pomôcť zatraktívniť vyučovací proces, zmotivovať žiakov, zlepšiť výchovno – vzdelávacie výsledky a vzbudiť záujem pedagógov modernizovať svoj edukačný proces v prostredí IKT a interaktivity.

1 OPIS OPS „SAMOHLÁSKY INTERAKTÍVNE“

Slovenský jazyk ako vyučovací nástroj má primárne miesto vo všetkých vyučovacích predmetoch. Slovenčina je našim štátnym jazykom. Ovládanie jazyka na dobrej úrovni zabezpečuje žiakom zvládnuť školské vzdelávanie. Bez jazyka niet komunikácie, je stavebným materiálom nášho konania, je pilierom vedomostí. Musíme sa naučiť náš jazyk správne používať, aby sme si rozumeli a mohli sa pomocou neho dorozumievať, vzdelávať a zabávať. Každá zložka jazyka vplýva na jazykový prejav žiaka a odráža sa v jeho myslení.

Na I. stupni základnej školy sa žiaci so samohláskami po prvýkrát stretávajú v 1. ročníku, kde na základe nápovedných obrázkov spoznávajú samohlásky. V 2. ročníku si rozšíria poznatky o kvantite samohlások. V niektorých krajoch kvantita nebude robiť žiakom ťažkosti. Ťažkú prácu budú mať učitelia tam, kde je nárečie odlišné od spisovnej výslovnosti. V týchto podmienkach treba kvantitu prebrať dôkladne a rôznymi názornými metódami. Zreteľ na kvantitu by sa mal prejavovať priebežne v celom školskom roku. Veľmi dôležitým prostriedkom je reč učiteľa, ktorá musí byť vzorom pre žiaka. Pre nacvičovanie správnej kvantity samohlások je dôležité, aby sa každé slovo vyslovovalo zreteľne. Učiteľ vedie žiakov k tomu, aby si správne uvedomili rozdiel medzi krátkou a dlhou samohláskou.

Cieľom jazykového vyučovania je naučiť žiakov základné pojmy, myslieť v súvislostiach a rozumieť jazykovým prejavom. Literárnou zložkou jazyka sa žiaci zoznamujú s literárnymi dielami a ich tvorcami.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka a literatúry na I. stupni základnej školy je predovšetkým:

- osvojiť si základy písanej reči,
- získať základné poznatky o zvukovej stránke jazyka,
- upevniť návyky správnej výslovnosti,
- viesť žiakov k presnému mysleniu a jeho využitiu v oblasti komunikácie,
- prehľbovať si zručnosti jednoduchého a súvislého vyjadrovania sa.

Metódy a formy, ktoré vedú k dosiahnutiu cieľa sú individuálne, inovatívne a tvorivé. Tvorivosť je prvok, ktorý sa má uplatňovať u žiaka a učiteľa. Výsledkom tvorivej spolupráce učiteľ – žiak je správne používanie, poznávanie materinského jazyka. V praxi znamená, že žiaci budú svoj jazyk poznať, budú ho vedieť používať, tvorivo myslieť a bez ťažkosti sa budú ním aj písomne vyjadrovať. Tento proces by sa mal uskutočniť bez toho, aby si žiak uvedomoval zákonitosti stavby jazyka.

1.1 Kontex a rámec

OPS „Samohlásky interaktívne“ je zasadená do :

Typ školy: základná škola, primárne vzdelávanie

Východiská: zvládnutie tejto OPS nepotrebujú učitelia žiadne mimoriadne schopnosti. Predkladá sa, že úspešné zvládnutie OPS sú zručnosti pracovať s počítačom, využívaním interaktívnej tabule. Pri interaktívnej tabuli stačí poznať základnú schopnosť práce – kliknúť na tlačidlo. Všetky interaktívne prezentácie je možné spustiť na interaktívnej tabuli alebo v osobnom počítači prostredníctvom ľubovoľného internetového prehliadača. Po uložení

prezentácií a interaktívnych cvičení do osobného počítača nie je potrebné pripojenie na internet.

1.2 Špecifikácia cieľovej skupiny

OPS „Samohlásky interaktívne“ je určená pre:

Kategória pedagogických zamestnancov: učiteľ pre primárne vzdelávanie

Ročník: druhý

Vzdelávacia oblasť: jazyk a komunikácia

Vyučovaci predmet: slovenský jazyk a literatúra

Tematický celok: samohlásky.

1.3 Pojem a ciele OPS

Vyučovanie zvukovej roviny má dominantné postavenie v učebných osnovách v každom ročníku na I. stupni základnej školy. Najmenšou nedeliteľnou jednotkou zvukovej stránky reči je hláska. Kmitanie častíc vzduchu vnímame ako zvuk. Pravidelným vlnením vznikajú tóny (v reči sú to samohlásky) a nepravidelným vlnením vznikajú šumy (spoluhlásky).

Samohlásky sa tvoria voľným prechodom artikulačného vzduchového prúdu ústnou dutinou bez premáhania prekážok, výsledný zvuk sa hodnotí ako tón. Z funkčného hľadiska je samohláska jadrom slabiky, teda nositeľom slabičnosti.

Pri vyvodení samohlásky vychádzame z textov, v ktorých kvantita mení význam slov, dvojice slov vyslovíme a porovnávame (latka – látka). Žiaci najprv počúvajú, potom vyslovujú a nakoniec píšú.

Samohláska je hláska, ktorá vzniká rozochvením vzduchu v ústnej alebo nosnej dutine.

Delenie:

- a) podľa polohy jazyka v horizontálnom smer:
  - predné - e, é, i, í,
  - stredné - á, a, ä,
  - zadné - o, ó, u, ú.
- b) podľa polohy jazyka vo vertikálnom smere:
  - vysoké - i, í, u, ú,
  - prostredné - e, é, o, ó,
  - nízke - ä, a, á.
- c) podľa trvania /kvality/:
  - krátke - a, ä, e, i, y, o, u,
  - dlhé - á, é, í, ý, ó, ú.

Hlásky sa majú správne artikulovať. Pre všetky samohlásky je charakteristické, že vydychovaním prúdu nestavia sa do cesty nijaká prekážka a hlasivky pravidelne kmitajú. Čapík pri artikulácii slovenských samohlások zatvára vchod do nosovej dutiny a vzduch prechádza ústami, preto všetky samohlásky sú ústne. Preto sa samohlásky dajú vyslovovať dlho alebo aj zaspievať.

Pery pri artikulácii samohlások zaujímajú dvojakú polohu:

- vysúvajú sa dopredu - tvoria zaokrúhlený otvor - o, u,
- nevysúvajú sa dopredu - vytvárajú ploský otvor - i, e, ä, a.

Hlavné ciele:

Predostrieť praktické námety na zlepšenie vyučovacieho procesu, ktoré by mali nasledovať k zlepšeniu výchovno vzdelávacích výsledkov žiakov v škole. Zvyšovať informačnú gramotnosť pedagogických zamestnancov v oblasti IKT a rozvíjať kľúčové kompetencie využívania digitálnych technológií vo vyučovacom procese. S využitím digitálnych technológií v inovácií vyučovania sa výkon činnosti učiteľov v školách nevyhnutne profesionálne prehľbuje.

Ciele sú:

- vedieť rozlišovať samohlásky podľa polohy jazyka a kvantity,
- naučiť sa v texte rozlišovať ich,
- poznať významovú podobu slova,
- vypisovať (doplňovať) samohlásky z textu,
- naučiť správne vyslovovať ä,
- rozoznávať jazykové prostriedky a vedieť ich využívať v jazykovom systéme,
- osvojiť si základné pravidlá pravopisu a znalosti písma,
- uplatňovať inovatívne metódy a formy pri vyučovaní,
- venovať pozornosť využívaniu IKT vo vyučovacom procese primárneho vzdelávania.

1.4 Kľúčové komunikatívne kompetencie

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- správne vyslovovať hlásky,
- artikulovať správne hlásky,
- rozprávať jasne, nahlas, zrozumiteľne,
- ovládať naspamäť detské hry, hádanky a básne určené na memorovanie,
- v písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu,
- zapájať sa do vyučovacieho procesu,
- naučiť sa verejne prezentovať,
- dokázať primerane veku aktívne využívať IKT vo vyučovacom procese.

1.5 Prierezové témy

OPS je súčasťou obsahu vzdelávania prierezových tém, ktoré sa prelínajú cez vzdelávacie oblasti.

- Dopravná výchova – rozoznať základné vedomosti zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách, pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke, uplatňovať zásady cestnej premávky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov.
- Osobnostný a sociálny rozvoj – rozvíjať sebareflexiu, spoznávať sám seba, svoje dobré aj slabé stránky, rozvíjať seba úctu a seba dôveru, uplatňovať vzdelávanie k ľudským právam aj rodinnej výchove, aplikovať prevenciu sociálno – patologických javov.
- Environmentálna výchova – chápať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami.
- Multikultúrna výchova – rešpektovať jednotlivé kultúry ako rovnocenné, viesť žiakov k vnímaniu vlastných emocionálnych a sociálnych väzieb na kultúru blízkeho i vzdialenejšieho okolia, dokázať s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

- Ochrana života a zdravia – pripraviť jednotlivca na život v prostredí, spojiť pohyb a pobyt v prírode s nepredvídanými skutočnosťami, osvojiť vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci, formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života.
- Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – naučiť prezentovať svoju prácu, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať prácu v skupine vytvoriť nejaký produkt, rozvíjať u žiakov – komunikovať, argumentovať, používať informácie, riešiť problémy a pracovať s nimi, prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.
- Regiálna výchova a tradičná ľudová kultúra – zaoberá sa živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenskej republiky, realizovať odporúčania na ochranu tradičnej kultúry a folklóru, začleniť formy projektov, exkurzií do voliteľných vyučovacích predmetov.
- Mediálna výchova – porozumieť pravidlám fungovania mediálneho sveta a primerane veku sa v ňom orientovať, dokázať posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, uvedomiť si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať, vedieť tvoriť mediálne produkty.

1.6 Vyučovacia hodina

Vyučovacia hodina je základná stavebná jednotka triednohodinového systému, ktorý trvá 45 minút. Má byť logickou súčasťou tematického celku učiva a celého vyučovacieho procesu v danom predmete. Má mať aj svoju logickú – štruktúru, determinovanú cieľmi, učivom, metódami i materiálnymi prostriedkami vyučovacieho procesu. Štruktúra vyučovacej hodiny nemôže byť náhodná, živelná, univerzálna.

Vyučovací proces má určitú postupnosť činností (etapy) učiteľa a žiakov, ktorú nazývame didaktický cyklus:

- a) sformulovanie cieľov vyučovacieho procesu a ich prijatie žiakmi,
- b) aktualizácia (zopakovanie) prv osvojeného učiva, ktoré má súvislosť s novým učivom,
- c) osvojovanie nového učiva,
- d) jeho upevnenie a prehĺbenie,
- e) kontrola výsledkov vyučovacieho procesu,
- f) zabezpečenie domácej prípravy žiakov.

K týmto etapám vyučovacej hodiny smieme zaradiť ešte motiváciu žiakov a spätnú väzbu.

Vyučovacia hodina ak má uvedené všetky etapy, hovoríme o vyučovacej hodine základného typu (kombinovaná hodina). Sled etáp: (e – b – a – c – d – f). Ak cieľom vyučovacej hodiny je upevňovanie a prehľbovanie učiva, hovoríme o vyučovacej hodine upevňovania a prehľbovania učiva. Štruktúra môže byť: (a – b – d – e – f). Nasledovne môže ísť o vyučovaciu hodinu osvojovania učiva (a – b – c – f), o vyučovaciu hodinu preverovania a hodnotenia žiackych výkonov (a – e).

EUR pozostáva z prvých písmen troch základných činností v stratégii učenia a myslenia:

E – evokácia, U – uvedomenie, R – reflexia. Tvorcami tejto stratégie sú Meredith a Steele (1997). Ide o proces, pri ktorom učiteľ pomáha žiakom porozumieť učivu s výkladovým textom a ktorý pozostáva z týchto krokov:

1. **Evokácia** – učiteľ objasní žiakom tému učiva a potom sa ich pýta, čo už o tejto téme vedia. Žiaci si majú spomenúť, čo si pamätajú o novej téme učiva. Učiteľ evokuje (vyvoláva) z pamäti žiakov otázkami tie informácie, ktoré žiaci ešte neuviedli. Nehovorí veľa, naopak, hovoriť majú žiaci. Vedie ich a umožňuje im, aby si vybavovali myšlienky. Evokácia – oživenie prv osvojených vedomostí súvisiacich s novým učivom vzbudzuje záujem žiakov o učenie, aktivizuje ich, uľahčuje pochopenie učiva a jeho zapamätanie.

2. **Uvedomenie si významu** – sa žiaci dostávajú do kontaktu s novými informáciami, myšlienkami predstavujúcimi nové učivo. Nemusí ísť o čítanie textu, ale aj o počúvanie výkladu učiteľa. V tejto fáze učiteľ málo vplýva na žiakov. Aby sa predišlo situácii, že žiak prečíta stranu a nevie, o čom text vlastne je (čítanie bez porozumenia).

3. **Reflexia** – učiaci sa subjekt si po procese učenia uvedomí, čo nové sa naučil, čo pochopil, na aké otázky odpovedal. Zároveň si formuluje, čo ešte nepochopil, k čomu musí získať ďalšie informácie. Aké nové otázky v procese učenia vznikli. Počas reflexie si žiaci upevňujú nové vedomosti a aktívne rekonštruujú svoje pamäťové informácie.

1.7 Potrebné pomôcky a prostriedky

Vo vyučovacom procese sa najlepšie prejavujú učebné pomôcky a didaktická technika ak učiteľ chce sprítomniť opis siahajúci po priblížení, spomalení. Tieto prostriedky sú nositeľom učiva a nazývajú sa učebné pomôcky. Môžu sa uplatňovať len prostredníctvom rozličných zariadení, ktoré sa nazývajú didaktická technika.

Didaktickú techniku možno rozčleniť do týchto základných skupín Petřík (1993):

- a) **Zobrazovacie plochy:**
  - plochy pre nepremietaný záznam t.j. tabule (klasické, drevené, magnetické a iné),
  - plochy pre premietaný záznam, ktoré sú určené pre projekciu.
- b) **Projekčná (premietacia) technika:**
  - zariadenia pre statickú projekciu (diaprojektor, spätné projektory a iné),
  - zariadenia pre dynamickú projekciu (filmové projektory).
- c) **Zvuková technika:**
  - gramofóny, magnetofóny, mikrofóny, reproduktory, zosilňovače.
- d) **Televízna technika:**
  - prístroje, ktorých účelom je snímanie (videokamery, monitory).
- e) **Vyučovacie technické systémy:**
  - inovované interaktívne videosystémy, školské mikropočítače, počítačové siete.

Rozšíreným klasifikačným kritériom delenia učebných pomôcok a didaktickej techniky sú ľudské zmysly. Podľa toho môžu byť:

1. **auditívne (sluchové)**, napr. gramofón, magnetofón,
2. **vizuálne (zrakové)**, napr. učebnica, fotografia,
3. **taktilné (hmatové)**, napr. reálie, modely,
4. **audiovizuálne (zvukovo – zrakové)**, napr. televízor, film.

Učebné pomôcky a didaktická technika sa označujú aj spoločným názvom technické vyučovacie prostriedky. V súčasnosti sa multimédiami rozumejú informačné a komunikačné technológie, najmä počítače.

1.8 Hodnotenie OPS

Skvalitnenie a modernizácia výchovno vzdelávacieho procesu boli dosiahnuté činnosťami a aktívnym prístupom žiakov. Edukačný proces prostredníctvom digitálnych technológií vyvolal u žiakov radosť z nadobudnutých vedomostí, podporil motiváciu k ďalšiemu učeniu sa, zlepšila u žiakov zručnosti z didaktickou technikou.

V ovládaní jednotlivých vyučovacích programov pedagóg je zručnejší v tvorbe nových didaktických materiálov, rozvíja u učiteľa schopnosť plánovať a tvoriť edukačný proces zaujímavou formou s využitím informačných technológií.

Pedagógovia, ktorý chcú uplatniť OPS v pedagogickej praxi odporúčam, aby zhodnotili technické vybavenie školy, plánovanie vyučovacej hodiny, prihliadali na vedomosti a zručnosti žiakov, pripravili didaktický materiál a premysleli si obsahové zameranie vyučovacej hodiny.

Predložené námety OPS možno aplikovať v edukačnom procese, je možnosť rozdeliť na menšie časové jednotky, realizovať ich formou projektového vyučovacia na rôznych vyučovacích predmetoch a prierezových témach.

Hodnotenie žiackych prejavov má prevažne motivačnú funkciu, preto je potrebné vyzdvihnúť všetky kladné stránky vyjadrovania žiakov. Kvalitu určitej činnosti komentuje prostredníctvom použitia verbálnych a neverbálnych prostriedkov, nie známku. Hodnotiť môže to čo so žiakmi dôkladne prebral a upevnil. Hodnotíme pri každej vhodnej príležitosti, najčastejšie slovne. Slová volíme tak, aby aj menej priaznivé hodnotenie žiaka povzbudilo do ďalšej práce. Práce v programe Hot Potatoes hodnotíme percentuálne. Práca pri interaktívnej tabuli je hodnotená slovne. Pracovné listy tvorené v Microsoft Office Word zhodnotíme dohodnutou pečiatkou. Výkon práce môžeme aj odmeniť pochvalou, vecnou alebo symbolickou odmenou.

2 NÁMETY VYUČOVACÍCH HODÍN

OPS „Samohlásky interaktívne“ pozostáva z jednej interaktívnej prezentácie vytvorenej v aplikačnom programe Microsoft Office PowerPoint, z jednej interaktívnej prezentácie v aplikačnom programe eBeam Interact a jedného interaktívneho cvičenia vytvoreného v programe Hot Potatoes, ku ktorým sú vypracované aj pracovné listy.

Funkcia obrázkov

Na doplnenie textov v publikáciách sa vyskytuje ilustrácia, ktorá je nositeľom vyučovacieho obsahu a obrázky by mali byť spontánnejšie, otvorenejšie, zamerané na detail. Obrázky majú mimoriadne dôležitú úlohu v učení sa dieťaťa. Ak sú úlohy sprostredkované obrázkami namiesto slov deti vedia úlohy riešiť skôr, lepšie a ľahšie. Splniť pedagogický cieľ je možné vtedy ak obrázky sú primerané úrovni detí daného veku. Nápovedné obrázky by mali byť obsahovo zamerané na vystihnutie jednotlivých vlastností zobrazených predmetov a javov.

V OPS rozlišujeme tieto typy obrázkov:

Motivačné obrázky – nachádzajú sa na začiatku tematického celku. Žiak má podľa obrázka zistiť, akú tému, budú na vyučovacej hodine preberať.

Frekventované obrázky – symboly – logá označujúce cvičenia.

Obrázky v rámci cvičení – žiaci majú pochopiť daný pojem, alebo zistiť rozdiel medzi zdanlivo podobnými slovami. Tieto obrázky dávajú podnet na určenie kde sa nachádza daná hláska, na tvorbu slov, viet, slovných spojení, odpovedí na otázky.

Séria obrázkov – pomáha pri rozprávaní, reprodukcii deja podľa postupnosti.

Obrázky vnášajú zvláštnu atmosféru na vyučovaciu hodinu. Motivujú žiakov k rozvoju kognitívnych (intelektuálnych) schopností, ale prinášajú radosť, vyvolávajú dobrú náladu, podnecujú fantáziu. Obrázky môžu na malom priestore obsahovať relatívne veľké množstvo informácií. Mal by učiteľ vyberať obrázky na uvažovanie, rozhovor, diskusiu. Pri práci s obrázkom si má učiteľ najprv položiť otázky týkajúce sa situačného začlenenia ilustrácie (kde? kedy? čo?).

Didaktický postup pri práci s obrázkom v OPS

Vertikálne členenie

Obrázok, ktorý chceme využiť na vyučovacej hodine s cieľom rozvíjať komunikačné zručnosti, prekryjeme papierom, kliknutím na prezentačnej práci v rôznych programoch IKT. Tam je vhodné ponechať žiakom priestor, aby mohli vytvárať svoje domnienky, formulovať vlastné názory.

Od detailu k celku

Vtedy je vhodná práca so spätným projektorom, alebo práca v programe eBeam Interact, kde učiteľ postupne odкрýva jednotlivé okienka a žiaci tvoria hlásky, slová a vety. Možno pracovať aj v skupinách, pričom výsledky práce skupín sa zverejnia na interaktívnej tabuli. Prvý záber je na vec, ktorá súvisí so situáciou, ale nič neprezradí o obrázku.

Opis obrázku

Žiak pracuje s jedným obrázkom, znázorňuje zložitejší predmet, skupinu predmetov. Vyvolaný žiak opisuje obrázok, ktorý je v prezentácii a spolužiaci majú posúdiť, ktoré prvky neuviedol, a tak opis postupne doplnia.

Práca so sériou obrázkov

Táto evokuje istý dej. Pomáha žiakom zachytiť podstatné dejové súvislosti príbehu. Žiaci dostanú celú sériu rozstrihaných obrázkov, ktoré usporiadajú podľa poradia. Viacerí dostanú len po jednom obrázku a potom sa usilujú o reťazové rozprávanie príbehu. Príkladom je rozprávka „Samohláskovo“. Cieľom tejto vyučovacej hodiny je nácvik stručného, výstižného vyjadrovania so zameraním na vystihnúť podstatnej okolnosti. Ako náročnejšiu, ale veľmi vhodnú, možno hodnotiť úlohu, v ktorej ide o zmenu vymalovaním daných hlások v obrázku.

2.1 Samohláskovo

Z našich škôl sa vytrácajú priesvitky i meotar, už sa udomácňujú multimediálne prezentácie a dataprojektory. V súčasnej dobe takmer každý učiteľ zvláda prácu v rôznych softvéroch a má základné zručnosti potrebné na vytvorenie prezentácie. K najrozšírenejším a najvyužívanejším spôsobom modernizácie vyučovacieho procesu patrí interaktívna prezentácia vytvorená v programe Microsoft Office PowerPoint.

Vytváranou prezentáciou sa pokúsime zaujať pozornosť detským obrázkovým materiálom, fotografiami, prítlačným typom písma, vhodnou farbou, hádankami, cvičeniami, tajničkami a stručným, prehľadným textom. Prezentácie dokonca môžeme vytlačiť a distribuovať ho počas prezentácie žiakom.

Dej prezentácie zameriavame na priamy vstup žiaka do programu a usmerňovaniu sledu snímkou na základe odpovedí žiaka. Pri tejto tvorbe je dominujúce využitie postupných animácií a rýchlej spätnej väzby pre žiaka. S touto prezentáciou účastník rieši interaktívne cvičenia, učí sa a pritom celá trieda sleduje a usmerňuje postupnosť krokov.

V pedagogickej praxi najčastejšie využívame interaktívne prezentácie v programe Microsoft Office PowerPoint, kde hravosť je prirodzenou súčasťou vývoja detí. Prezentácie sú pre žiakov oživením, spštením vyučovacej hodiny. Úmerne narastá ich motivačný faktor k vlastnému učeniu sa.

Tabuľka 1: Návrh metodiky – Samohláskovo

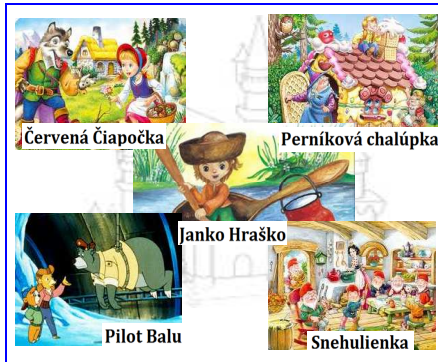
Ročník:	Druhý ročník primárneho vzdelávania
Vzdelávacia oblasť:	Jazyk a komunikácia
Predmet:	Slovenský jazyk a literatúra
Tematický celok:	Hláska a písmeno
Téma:	Samohlásky
Cieľ vyučovacej hodiny:	<i>Kognitívny:</i> Poznávať písmená – samohlásky. Sluchovo rozlišovať hlásky. <i>Afektívny:</i> Spolupracovať pri spoločných činnostiach. <i>Psychomotorický:</i> Správne vymalovať.
Kompetencie:	<i>Sociálne komunikačné:</i> používať súvisle a výstižne písomnú a ústnu formu vzdelávania. <i>V oblasti informačných a komunikačných technológií:</i> dokázať primerane veku komunikovať pomocou IKT. <i>Učiť sa učiť sa:</i> interpretovať získané informácie.

	<i>Osobné, sociálne a občianske:</i> rozoznať svoje práva a povinnosti. <i>Vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry:</i> rozlišovať základy kultúrnej gramotnosti.
Vyučovacie metódy:	<i>Metódy motivácie učebno-poznávacej činnosti žiakov:</i> motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor. <i>Metódy realizácie učebno-poznávacej činnosti žiakov:</i> informačno- receptívna, reproduktívna, heuristická. <i>Metódy kontroly výsledkov učebno-poznávacej činnosti žiakov:</i> ústna, písomná.
Organizačné formy vyučovania:	Frontálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Individuálna práca žiakov
Medzipredmetové vzťahy:	<i>Prírodoveda</i> – pomenovanie obrázkov z prírody a okolia. <i>Matematika</i> – určovanie počtu postáv, hlások. <i>Výtvarná výchova</i> – kreslenie obrázka.
Prierezové témy:	<i>Environmentálna výchova</i> – pomáhať pri ochrane životného prostredia. <i>Multikultúrna výchova</i> – viesť žiakov k vnímaniu vlastných emocionálnych a sociálnych väzieb na kultúru blízkeho i vzdialenejšieho okolia.
Didaktické prostriedky:	Prezentácia v programe Microsoft Office PowerPoint. Notebook, dataprojektor, USB kľúč, premietacie plátno, nápovedná rozprávka, obrázky, ukážky rozprávok. Pracovné listy – samohlásky A, E, I/Y, O, U. Farbičky, maľovanka, písacie potreby

Prameň: vlastný návrh

Tabuľka 2: Štruktúra vyučovacej hodiny - Samohláskovo

Čas:	Metodický postup:
Úvodná časť: 5 minút	Otvorenie hodiny, zápis do triednej knihy. Kontrola domácej úlohy. V úvode vyučovacej hodiny oboznámime žiakov s cieľom hodiny. Spustíme im prezentáciu „Samohláskovo“ - budú poznávať písmená – samohlásky.
Hlavná časť: 7 minút	EVOKÁCIA: Žiakov rozdelíme do piatich skupín. Úlohou každej skupiny bude ukázať danú rozprávku pomocou pantomímy alebo vymenovaním osôb, zvierat a hlavnej myšlienky – 2. snímka (Obrázok 1). Prezentovať sa bude každá skupina samostatne. Žiaci si vyberú, akú formu, koncepciu a priebeh zvolia. Prezentáciu komentujeme a aktivizujeme žiakov otázkami.

Obrázok 1: Ukážky rozprávok

15 minút

UVEDOMOVANIE SI VÝZNAMU:

Pokračujeme v prezentácii rozprávkou Samohláskovo, ktorá je rozčlenená na 3. časti. Rozprávku čítame po odsekoch, ktoré sa ukážu po kliknutí.

V kráľovstve žil kráľ Adam s kráľovnou Evkou. Mali dvojčatá Ivku a Otíka. Ochraňovali ich verní psíkovia Uško a Yeti – 3. snímka (Obrázok 2).

Jedného dňa kráľ Adam nazbieral kvety pre svojich najbližších. Kvietky boli zvláštne tým, že každý mal písmeno ich mena – 5. snímka (Obrázok 3).

Na druhý deň pršalo. Dažďové kvapky ostali na niektorých kvietkoch a vyzerali ako čiarky – 7. snímka (Obrázok 4).

SAMOHLÁSKOVO

Kde bolo, tam bolo, bolo raz jedno kráľovstvo a volalo sa Samohláskovo. Neboli tam autá, autobusy, električky, počítače a žiadna technika.

Žil tam kráľ a volal sa Adam. Bol veľmi smutný, že je sám.

Jedného dňa, keď sa prechádzal po záhrade, prišlo k nemu chudobné dievča. Ponúklo sa, že mu s prácou pomôže. Adamovi sa hneď zapáčila. Mala milý úsmev a šibalské oči. Evka sa volala. Tešil sa z jej roboty a z prítomnosti.

Do roka bola svadba a narodili sa im dvojčatá Ivka a Otík. Žili šťastne hoci ich kráľovstvo bolo chudobné. Tešili sa z veľkej úrody, ktorú vypestovali a na ochranu im slúžili huňatí psíkovia Uško a Yeti.

Obrázok 2: Rozprávka Samohláskovo 1. časť

Adam mal rád svoju Evku. Jedného dňa sa rozhodol, že jej natrhá kvietky z lúky pod zámkom. Rozmýšľal, koľko kvetov jej má nazbierať. Trhal a rátal za Adama, Evku, Ivku, Otíka, Uška a Yetiho. No, doma ho čakalo prekvapenie. Jeho žena hneď vedela, že každý samostatný kvet je písmeno ich mena.

Pomôžte im v rozprávke, nájsť názvy týchto písmen: A, E, I, O, U, Y. Premýšľali a nazvali ich samohlásky.

Obrázok 3: Rozprávka Samohláskovo 2. časť

Šťastní zaspali a zobudili sa nato, že vonku vytrvalo bubnuje silný dážď. Kráľ Adam sa zľakol, že ublíži samohláskam. Hneď ráno sa vybral na lúku. Dažďové kvapky zostali na niektorých samohláskach. Vyzerali ako čiarky nad ich hlávkami. Tie písmená s čiarkami začali volať dlhé samohlásky.

Cestou domov zistil, že na lúke rastú aj iné kvety. Aj tým musia tiež vymyslieť nové mená a ešte stále vymýšľajú.

Obrázok 4: Rozprávka samohláskovo 3. časť

Počas rozprávania rozprávky si žiaci plnia priebežné úlohy v prezentácii.

V prvej úlohe vymenujeme mená postáv z rozprávky – 4. snímka (Obrázok 5). Kliknutím sa zvýrazní (otočením, bliknutím) obrázok postavy z rozprávky a žiak povie správne meno postavy. Ostatní žiaci ho kontrolujú.

Obrázok 5: Prvá úloha – vymenovať mená postáv

V druhej úlohe nájdeme názvy samotných kvetov – písmen – 6. snímka (Obrázok 6). Kliknutím sa ukáže písmeno – hláska. Správny kvietok s názvom písmena ostane na snímke, nesprávny kvietok zmizne.

Obrázok 6: Druhá úloha - krátke samohlásky

V tretej úlohe prečítame ako zmenili dažďové kvapky názvy kvetov – písmen – 8. snímka (Obrázok 7).

	Obrázok 7: Tretia úloha – dlhé samohlásky Prezentácia pokračuje hravými a zaujímavými úlohami na overenie nadobudnutých vedomostí.
13 minút	REFLEXIA: Žiakov rozdelíme do piatich skupín. Každá skupina bude mať zadané úlohy, ktoré vedú k upevneniu a precvičeniu nového učiva. Skupiny žiakov si pomenujeme podľa krátkych samohlások: A, E, I/Y, O, U. Žiaci v skupinách vypracujú pracovné listy (Príloha 1), na ktorých sú úlohy o danej samohláske. Ich úlohou bude vyfarbiť obrázky s daným písmenom na začiatku slova, pomocou sluchu spojiť vhodné písmeno s obrázkom, napísať počet danej samohlásky vo vete a vyfarbiť správne okienka s príslušným písmenom skupiny.
Záverečná časť: 5 minút	ZHODNOTENIE HODINY A ZADANIE DOMÁCEJ ÚLOHY: V závere vyučovacej hodiny zhodnotíme prácu, aktivitu a pochválime žiakov. Zadáme žiakom domácu úlohu. Majú priniesť vystrihnuté nápovedné obrázky na písmeno svojej skupiny. Žiaci sa snažia využiť staré časopisy, noviny alebo letáky. V úvode budúcej hodiny si žiaci vytvoria nápovedné leporelo na samohlásky. Žiacke leporelo sa môže stať didaktickou pomôckou na ďalšej hodine.
Poznámky:	Časová rezerva: Žiaci ostávajú v piatich skupinách. Ich úlohou bude vymalovať maľovanku (Príloha 2) podľa postupu: samohlásku A vyfarbiť červenou farbou, samohlásku E zelenou farbou, samohlásku I žltou farbou, samohlásku Y hnedou farbou, samohlásku O oranžovou farbou, samohlásku U modrou farbou.

Prameň: vlastný návrh

Alternatívne riešenia vyučovacej hodiny:

Aplikovanie interaktívnej prezentácie na vyučovaciu hodinu si musíme dostatočne premyslieť. Skladbu snímok skompletizujeme logicky, jednoducho a názorne. Interaktívna

prezentácia na interaktívnej tabuli má pôsobiť na žiaka s radosťou, zlepšiť pracovnú klímu v triede a motiváciu žiakov učiť sa.

Interaktívnu prezentáciu „Samohláskovo“ v programe Microsoft Office PowerPoint môžeme použiť, dramatizovať i na vyučovacích hodinách slovenského jazyka a literatúry v slohovej zložke pri tematickom celku „Reprodukcia prečítaného textu“.

Vlastné pracovné listy, ktoré sú vytvorené v prezentácii môžu zdokonaľiť samostatnú prácu žiakov, pre šikovných žiakov môže to byť časová rezerva, dajú sa využiť aj ako domáca úloha. Prezentácia má platnosť využitia vo fáze uvedomenia si významu i v reflexii vyučovacej hodiny.

Danú interaktívnu prezentáciu môžeme použiť v šlabikárovom období a v záverečnom zhrnutí učiva 1. ročníka.

2.2 Nápovedné básne

Systém eBeam Interact je novinkou na našom trhu a našiel si uplatnenie priamo vo vyučovacom procese. V súčasnej dobe učitelia intenzívne pracujú na tvorbe prezentácií v tomto systéme, tým že práca je nenáročná na čas. eBeam Interact pomôže pedagógovi pripraviť si veci raz a využiť ich neskôr s možnosťou ľahkej úpravy, angažovať svojich žiakov, vzbudiť ich záujem o prezentované učivo, upútať ich živým výkladom a spoluvytvárať hodinu. Interaktívne prezentácie, ktoré sú urobené v eBeam sa dajú uložiť do PDF alebo PowerPoint.

Interaktívna tabuľa je moderné zariadenie na zefektívnenie edukačného procesu a prezentácií s využitím IKT. Umožňuje živo-interaktívne pracovať s notebookom, priamo z tabule, klikaním na premietaný obraz, interaktívnym perom, ktoré funguje ako myš.

Výhodou je, že žiaci bez straty času riešia zadané úlohy na snímkach prezentácie, vpisujú písmená, slabiky, slová do okienok, priradujú pomocou šípok, vstupujú do výučby a dostávajú okamžitú spätnú väzbu.

Tabuľka 3: Návrh metodiky – Nápovedné básne

Ročník:	Druhý ročník primárneho vzdelávania
Vzdelávacia oblasť:	Jazyk a komunikácia
Predmet:	Slovenský jazyk a literatúra
Tematický celok:	Delenie samohlások
Téma:	Samohlásky
Cieľ vyučovacej hodiny:	<i>Kognitívny:</i> Dávať správnu kvantitu samohláskam. Vyjadrovať sa správne spisovne a so správnym prízvukom. <i>Afektívny:</i> Chápať vzťah človeka k prostrediu. <i>Psychomotorický:</i> Písať správne tvary s interaktívnym perom.
Kompetencie:	<i>Sociálne komunikačné:</i> dokázať určitý čas načúvať, uplatňovať ústretovú komunikáciu. <i>V oblasti informačných a komunikačných technológií:</i> ovládať

	základy potrebných počítačových aplikácií, vedieť rizika, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT. <i>Učiť sa učiť sa:</i> vytvoriť základy rôznych techník učenia. <i>Riešiť problémy:</i> pokúšať sa riešiť problémy primeraným spôsobom. <i>Osobné, sociálne a občianske:</i> zvládnuť základy pre spoluprácu v skupine, odhadnúť dôsledky rozhodnutí a činov.
Vyučovacie metódy:	<i>Metódy motivácie učebno-poznávacjej činnosti žiakov:</i> motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačné demonštrovanie. <i>Metódy realizácie učebno-poznávacjej činnosti žiakov:</i> informačno- receptívna, reprodukčná, heuristická. <i>Metódy kontroly výsledkov učebno-poznávacjej činnosti žiakov:</i> ústna, písomná.
Organizačné formy vyučovania:	Frontálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
Medzipredmetové vzťahy:	<i>Hudobná výchova</i> – motivačná pieseň <i>Matematika</i> – sčítanie hlások <i>Prírodoveda</i> - spoznávanie zvierat
Prierezové témy:	<i>Environmentálna výchova</i> - chápať vzťah človeka k životnému prostrediu. <i>Osobnostný a sociálny rozvoj</i> – uplatňovať vzdelávanie k ľudským právam aj rodinnej výchove. <i>Ochrana života a zdravia</i> – pripraviť jednotlivca na život v prostredí. <i>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</i> – naučiť prezentovať svoju prácu.
Didaktické prostriedky:	Prezentácia v programe eBeam Interact. Notebook, dataprojektor, interaktívna tabuľa, eBeam pero, nápovedné básne, krabička s kartičkami samohlások. Pracovné listy – Nápovedné básne. Papier (A4), písacie potreby.

Prameň: vlastný návrh

Tabuľka 4: Štruktúra vyučovacej hodiny - Nápovedné básne

Čas:	Metodický postup:
Úvodná časť: 5 minút	Otvorenie hodiny, zápis do triednej knihy. Kontrola prítomnosti žiakov, ktorí sedia s pripravenými pomôckami (peračník, farbičky).
Hlavná časť: 5 minút	EVOKÁCIA: Zaspievame si „Pieseň o najkrajších menách“. Žiaci sa predstavujú a hovoria začiatkové písmeno svojho mena. Potom

	vyberieme len tých žiakov, ktorý majú na začiatku svojho mena hlásku A, E, I, O, U – čo žiakom nepovieme, len ich vyberieme pred tabuľu. Viete mi povedať, prečo tu stoja len títo žiaci? Čo majú spoločné? Pomôžem Vám, sú to hlásky na začiatku ich mena, ktoré sa artikulujú veľmi ľahko a môžeme ich hovoriť s otvorenými ústami. Ako ich voláme? Samohlásky. Spustíme vopred pripravenú prezentáciu „Nápovedné básne“ v programe eBeam Interact.
15 minút	UVEDOMOVANIE SI VÝZNAMU: Po spustení prezentácie žiaci ústne opíšu, čo vidia na 2. snímke (Obrázok 8). Obrázok 8: Báseň – samohláska A Je možné, že žiaci nebudú vedieť prečítať básne, v takom prípade im učiteľ dopomôže. Ak žiak číta, má to výhodu samostatnosti. Po prečítaní básní, žiak vyberie z krabičky príslušnú samohlásku a pripevní ju na pripravenú časť tabule. Úlohou žiaka je povedať spolužiakom, aké je to písmeno. Povie všetky poznatky (napr. a je krátka samohláska, píše sa bez dĺžna, vyslovuje sa krátko). Súčasťou sú inštrukcie k nácviku zapamätania si básne s nápovednými obrázkami, ktoré im pomáhajú ľahšie si zapamätať text. Nasledujúca 3. snímka (Obrázok 9) obsahuje úlohu k básni. Žiaci majú z básničky vypísať mená dievčat, chlapcov a zakrúžkovať dané písmeno. Pomocou eBeam pera dopíšu slová na čiaru. Využívajú komentované písanie, kde odôvodnia pravopisný a artikulčný jav danej samohlásky. VYPÍŠ Z BÁSNIČKY MENÁ DIEVČAT A CHLAPCOV. ZAKRÚŽKUJ V MENÁCH PÍSMENÁ „A, a, Á, á“. Mačatá Anča, Adam, Agáta mali doma mačatá. Celý dník si behali, unavené líhali. DIEVČATÁ: _____ CHLAPCI: _____ Obrázok 9: Úloha – samohláska A

K interaktívnej tabuli prichádzajú žiaci postupne. Rovnako postupujú i pri ďalších snímkach 4. – 13. (Obrázok 10, 11, 12, 13, 14), na ktorých sú nápovedné obrázky, báseň a úloha, v ktorej buď zakrúžkujú, podčiarknu alebo vpišu písmeno, slovo.

ZAKRÜŽKUJ PÍSMENO, KTORÉ JE PRED PÍSMENOM „ä“.

Ä

Ä je v brušku bábätka,
püpätka i holúbätka.
Ä zdobí aj pamäť,
ba aj číslo deväť.

VPIŠ ZAKRÜŽKOVANÉ PÍSMENÄ: _____

Obrázok 10: Báseň a úloha – samohláska Ä

PODČIARKNI VŠETKY „E, e, é“ ZELENOU FARBIČKOU.

Elena

Mojej sestre Elene,
nový sveter pristane.
Teší sa, keď ide von,
berie si aj telefón.

Obrázok 11: Báseň a úloha – samohláska E

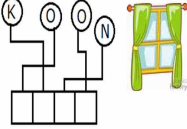
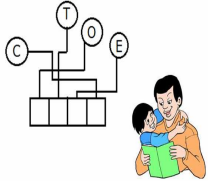
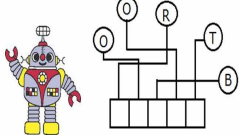

PODČIARKNI SLOVÄ, KTORÉ ZÄČINÄJÜ PÍSMENOM „I, i, Í, í“. PÍSMENO VYMAČUJ. ZAKRÜŽKUJ SLOVO S PÍSMENOM „Y, y, ý“.

Ihla

Naša Ivka ide šiť,
kúpila si sivú niť.
Ihla sa však skryla,
sukňnu neušila.

Obrázok 12: Báseň a úloha – samohláska I

	USPORIADAJ PÍSMENÁ. OCO OCO OKNO OTVORIL, KEĎ POLIEVKU DOVARIL. POZERÁ SA NA OŤA, AKO SKLADÁ ROBOTA. Obrázok 13: Báseň a úloha – samohláska O SPRÁVNE PRIRAĎ OBRÁZKY DO BÁSNIČKY. UJO UJO VIDÍ NAŠU IČU, VELKÚ, VELKÚ PARÁDNICU. VYBEHLA NA ULICU, ZABUDLA SI RUKAVICU. Ujo Ujo vidí našu _____, vel'kú, vel'kú _____. Vybehla na _____, zabudla si _____. Obrázok 14: Báseň a úloha – samohláska U Žiaci sa učia a zdokonaľujú v ovládaní interaktívneho pera, ktoré funguje ako myš. Je dôležité, aby sa správne postavili k tabuli a netienili si projekciu.
15 minút	REFLEXIA: Žiaci vypracujú pracovný list (Príloha 3) na upevnenie a precvičenie učiva. Ich prvou úlohou je správne doplniť samohlásky do slov, napísať, ktoré sú to samohlásky a ako ich voláme podľa rozdelenia hlások. V druhej úlohe majú žiaci napísať mená detí, ktoré vystupovali v básničkách. V tejto úlohe žiadame žiakov, aby použili písaný tvar písmen. V tretej úlohe majú uhádnuť, ktoré slovo chýba v krížovke. Aj tu môžeme prekontrolovať znalosť písaného tvaru písmen pri prepísaní viet. V poslednej úlohe majú správne zoradiť chýbajúce rýmy.

Záverečná časť: 5 minút	ZHODNOTENIE HODINY A ZADANIE DOMÁCEJ ÚLOHY: Na záver vyučovacej hodiny si žiaci zarecitujú ľubovoľnú báseň, ktorú sa naučili. Zhodnotíme prácu, aktivitu a pochválime žiakov. Do svojho domáceho zošita napíšu mená svojich členov rodiny a podčiarknu v nich všetky samohlásky. Na budúcej hodine zistia, koľko členov ich rodiny má na začiatku mena samohlásku.

Poznámky:	Časová rezerva: Máme pripravené papiere (A4). Žiaci majú nakresliť čo najviac slov na samohlásky, ktoré sa učili (čas: 2 minúty). Odštartujeme ich: 5, 4, 3, 2, 1 Štart! Po ukončení vyhodnotíme a určíme víťaza. On za odmenu správne zarecituje báseň, ktorú si zapamätal.

Prameň: vlastný návrh

Alternatívne riešenia vyučovacej hodiny:

Používať eBeam Interact v interaktívnej prezentácii je na prípravu učiteľa menej náročná a dá sa pripraviť aj do súborov Microsoft Office PowerPoint, Microsoft Office Word, kde poznámky, pracovné listy si môže učiteľ vytlačiť na pripravenej tlačiarni. Interaktívna prezentácia na interaktívnej tabuli má umožniť gramotnejším žiakom v práci s IKT ovládať eBeam (elektronické) pero, ktoré slúži ako interaktívna myš.

Interaktívnu prezentáciu „Nápovedné básne“ v programe eBeam Interact môžeme aplikovať na vyučovacích hodinách slovenského jazyka a literatúry pri týchto pojmoch: samohlásky, sloha, verš, rým.

Môžeme vybrať len tie nápovedné básne, ktoré práve potrebujeme pri vyvedení danej samohlásky a využiť vo fáze uvedomenia si významu, v reflexii ich môžeme použiť na upevnenie a precvičenie učiva.

Túto interaktívnu prezentáciu môžeme využiť aj v šlabikárovom období 1. ročníka základnej školy.

2.3 Samohláskový test

Hot Potatoes je softvér, ktorým môžeme poskytnúť žiakovi interaktívnu výučbu prostredníctvom IKT technológií.

Obsahuje 5 základných programov: JQuiz, JCloze, JCross, JMix a JMatch. Každý program ponúka určitý typ cvičenia. Môžu byť zamerané na štúdium alebo na precvičovanie určitého učiva. Výhodou je, že žiaci riešia zadané úlohy, počas ktorých si môžu vyžiadať slovnú nápovedu, hneď vedieť, či ide o správnu alebo nesprávnu odpoveď a ešte sa dozvedia aj percentuálny výpočet daného testu. Vstupujú do výučby a dostávajú okamžitú spätnú väzbu.

Po preštudovaní návodu príprava interaktívnych testov učiteľovi trvá krátku dobu. Vytvorené cvičenia môžeme vo formáte html umiestniť na webovú stránku ako interaktívne cvičenia vyhodnocované automaticky počítačom alebo vytlačiť ako pracovný list.

JQuiz programom vytvárame na otázkach založené kvízy na precvičovanie a upevňovanie učiva. Otázky môžu byť štyroch rozličných typov: výber odpovede, krátka odpoveď, hybrid alebo viac správnych odpovedí. Žiak môže požiadať o radu vo forme „pomocného písmena“ z odpovede. Po vypracovaní otázky okamžite vidí percentuálne vyhodnotenie. Pri vytváraní interaktívneho cvičenia môžeme napríklad nastaviť koľko pokusov bude mať žiak pri otázke, po každom načítaní stránky môžeme pomiešať poradie otázok i zadať časový limit.

Tabuľka 5 - Návrh metodiky: Samohláskový test

Ročník:	Druhý ročník primárneho vzdelávania
Vzdelávacia oblasť:	Jazyk a komunikácia
Predmet:	Slovenský jazyk a literatúra
Tematický celok:	Opakovanie samohlások
Téma:	Opakovanie samohlások
Cieľ vyučovacej hodiny:	<i>Kognitívny:</i> Rozlišovať samohlásky. Nájsť samohlásky v slovách, správne ich napísať a vyslovovať. <i>Afektívny:</i> Venovať sa vedomostiam o prírode. <i>Psychomotorický:</i> Pracovať s myškou.
Kompetencie:	<i>Sociálne komunikačné:</i> - venovať pozornosť načúvaniu, upevňovať vhodné argumenty. <i>V oblasti informačných a komunikačných technológií:</i> ovládať základy potrebných počítačových aplikácií. <i>Učiť sa učiť sa:</i> zvládnuť základy učenia. <i>Riešiť problémy.</i> pokúšať sa riešiť problémy primeraným spôsobom. <i>Osobné, sociálne a občianske:</i> dokázať prijímať nové nápady.
Vyučovacie metódy:	<i>Metódy motivácie učebno-poznávacej činnosti žiakov:</i> motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor. <i>Metódy realizácie učebno-poznávacej činnosti žiakov:</i> informačno- receptívna, reproduktívna, heuristická. <i>Metódy kontroly výsledkov učebno-poznávacej činnosti žiakov:</i> ústna, písomná.
Organizačné formy vyučovania:	Frontálna práca žiakov Individuálna práca žiakov
Medzipredmetové vzťahy:	<i>Výtvarná výchova</i> – vymaľovanie obrázkov <i>Matematika</i> – spájať obrázky pomocou čiar <i>Prírodoveda</i> - poznať dúhu, jej tvar a farby <i>Informatická výchova</i> – práca s jednoduchými aplikáciami
Prierezové témy:	<i>Environmentálna výchova</i> - venovať sa vedomostiam

	o životnom prostredí. <i>Osobnostný a sociálny rozvoj</i>- preukázať vzdelávanie k ľudským právam. <i>Ochrana života a zdravia</i> –spojiť pohyb a pobyt v prírode s nepredvídanými skutočnosťami. <i>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</i> – poznať sám seba a svoje schopnosti. <i>Dopravná výchova</i> – rozoznať základné vedomosti zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách.
Didaktické prostriedky:	Test v programe Hot Potatoes. Notebook, dataprojektor, USB kľúč, premietacie plátno, počítače pre žiakov. Pracovné listy – Dúha. Obrázok dúhy, farbičky.

Prameň: vlastný návrh

Tabuľka 6 - Štruktúra vyučovacej hodiny: Samohláskový test

Čas:	Metodický postup:
Úvodná časť: 5 minút	Presun do počítačovej miestnosti. Otvorenie hodiny, zápis do triednej knihy. Žiaci sa posadia k svojmu počítaču a venujú pozornosť ďalším pokynom.
Hlavná časť: 5 minút	EVOKÁCIA: Žiaci sedia rovno, ruky majú položené na kolenách. Učiteľ povie: „Hľadáme šikovné ušká, ktoré počujú samohlásky v slovách.“ Hovorí nahlas slová, v ktorých je samohláska. Učiteľ tými slovami vraví hádanku, ale žiaci to nevedia. „<i>Oblohe pre radosť postavil maliar most, minul naň farieb dosť.</i>“ Žiaci v každom slove určia, o akú samohlásku ide, či je to krátka alebo dlhá. Výborne máte rozcvičené ušká. Teraz budete pracovať pri počítači, kde máte pripravený test v programe Hot Potatoes.
15 minút	UVEDOMOVANIE SI VÝZNAMU: Zaujímavou a hravou formou si žiaci zopakujú učivo - vypracujú cvičenia. Testom žiaci rozvíjajú čítanie s porozumením. Tvorivé úlohy sú na posilnenie čitateľskej gramotnosti žiakov primárneho vzdelávania. V hornej časti testu žiaci vidia názov cvičenia a časový limit na vypracovanie úloh. Potom si prečítajú inštrukcie a môžu sa pustiť do samostatnej práce.

Ich úlohou je prečítať osi pozorne otázku a vybrať správnu odpoveď kliknutím na otáznik pri písmenách A, B, C (Obrázok 15).

The screenshot shows a web interface for a self-test titled "SAMOHLÁSKOVÝ TEST" and "Test pre druhákov!". At the top right, there is a timer showing "9:55". Below the title, a message reads: "Vítajte milí druháci. Pozorne si prečítajte otázky a označte alebo dopíšte všetky správne odpovede." In the center, it says "1 / 20" with a right-pointing arrow. On the right side, there is a button labeled "Ukáž všetk". The main question is: "Akou samohláskou sa začínajú slová 'úsmev, ústa':". Below the question are three options, each with a question mark in a box: "A. dlhou samohláskou", "B. spoluhláskou", and "C. krátkou samohláskou".

Obrázok 15: Ukážka otázky s možnosťou – výber odpovede

Pri správnej odpovedi sa objaví smajlík. Ďalej aktívne okienko ich informuje o správnosti otázky (slovom Výborne!), aké majú percentuálne skóre a počet správnych odpovedí. Týmto individuálnym testovaním žiakovi poskytujeme možnosť okamžitej spätnej väzby a sebakontroly (Obrázok 16).

This screenshot shows the same self-test interface as in the previous image, but with a feedback pop-up window. The timer now shows "9:40". The pop-up window is centered and contains the text: "Výborne! Tvoje skóre je: 100%. Počet správnych odpovedí: 1/20." Below this text is an "OK" button. The question and options from the previous image are still visible in the background, but the option "A. :-) dlhou samohláskou" now has a smiley face next to the question mark box, indicating it is the correct answer.

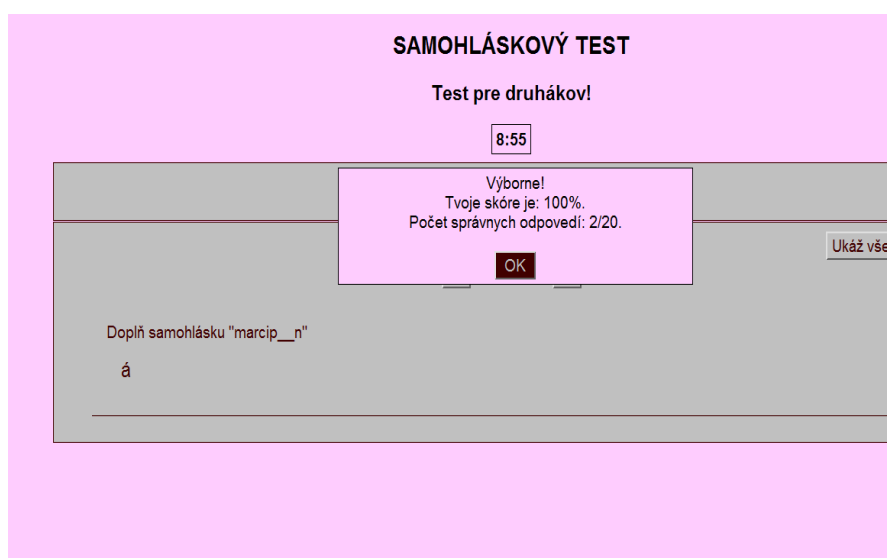
Obrázok 16: Ukážka správnej odpovede a percentuálne vyhodnotenie

V teste žiaci majú otázky i s možnosťou dopísania krátkej odpovede (Obrázok 17). Do okienka vpíšu odpoveď a kliknú na tlačidlo Vyhodnotenie (Obrázok 18). Ukáže sa im informácia o správnosti, skóre a počet správnych odpovedí. V prípade, že nevie odpoveď, klikne na tlačidlo Rada a počítač mu poskytne pomoc. So správnej odpovedi sa mu postupne ukazuje slovo po písmenách.

The screenshot shows a web interface for a self-test. At the top, it says "SAMOHLÁSKOVÝ TEST" and "Test pre druhákov!". Below that is a timer showing "9:14". A status bar indicates "Tvoje skóre je: 100%" and "Počet správnych odpovedí: 1/20". Navigation buttons include "<=", "11 / 20", and "=>". A button "Ukáž všetk" is on the right. The main question is "Doplň samohlásku 'marcip__n'", followed by an empty input field. At the bottom are buttons for "Vyhodnotenie" and "Rada".

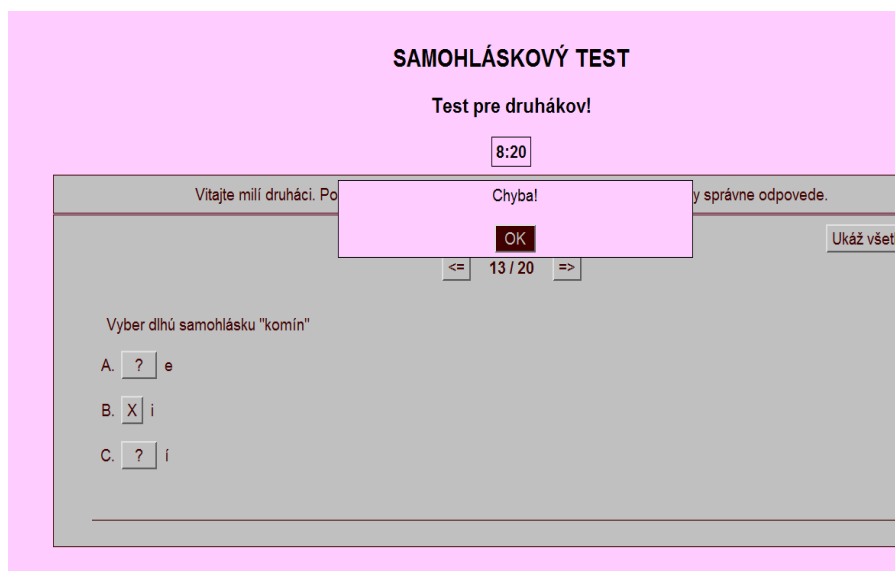
Obrázok 17: Ukážka otázky s možnosťou – krátka odpoveď

The screenshot shows the same self-test interface as in the previous image. A modal dialog box is displayed in the center, containing the text "Výborne!", "Tvoje skóre je: 100%", and "Počet správnych odpovedí: 2/20". Below the text is an "OK" button. The background interface is dimmed, showing the question "Doplň samohlásku 'marcip__n'" and the letter "á" entered in the input field. The "Ukáž všetk" button is still visible on the right.

Obrázok 18: Percentuálne vyhodnotenie

Žiak sa môže pomýliť (Obrázok 19), má dva pokusy, potom sa prepne na ďalšiu otázku a oboznámi sa so slovným percentuálnym vyhodnotením (Obrázok 20).

Obrázok 19: Ukážka chybnjej odpovede

Obrázok 20: Druhý pokus na odpoveď a percentuálne vyhodnotenie

V prípade nedostatočného počtu počítačov máme vytlačný test v programe Microsoft Office Word (Príloha 4), kde učiteľ vyhodnotí správnosť odpovedí.

Zhodnotíme prácu v teste. Postupne žiaci na interaktívnej tabuli vypracúvajú interaktívne cvičenia, aby aj tí ktorí pracovali na prefotenom papieri zistili správne odpovede.

15 minút	REFLEXIA: Zopakujeme ešte raz hádanku „<i>Oblohe pre radosť postavil maliar most, minul naň farieb dosť.</i>“ a zistíme „Čo je to?“. (dúha) Ukážeme na obrázok dúhy, ktorý je prilepený na dverách učebne. Aká je posledná samohláska? (a) Aká je prvá samohláska? (ú) Vymenuj rozdelenie samohlások. (krátke a dlhé) Prečítame si krátky náučný text o dúhe z pracovného listu (Príloha 5). Aké farby má dúha? (červená, oranžová, žltá, zelená, modrá a fialová) Koľko ich je? (šesť) Na záver sa opýtame: Kto vie prečo sme dnes mali hádanku o dúhe? (farby dúhy = počet samohlások) Vymenuj samohlásky. (a, e, i/y, o, u, ä)
Záverečná časť: 5 minút	ZHODNOTENIE HODINY A ZADANIE DOMÁCEJ ÚLOHY: Zhodnotíme prácu žiakov pri testovaní v programe Hot Potatoes. Zadáme domácu úlohu. Žiaci si doma vypracujú pracovný list, ktorý prinesú na budúcu hodinu.
Poznámky:	Časová rezerva: Žiak, ktorý už vypracoval test, rozmyšľá nad hádankou, ktorú učiteľ v úvode diktoval po slovách. Máme pre každého žiaka pripravený pracovný list (Príloha 5), ktorý si zatiaľ len prezerajú a čítajú. Pracovať s ním budú v reflexii.

Prameň: vlastný návrh

Alternatívne riešenia vyučovacej hodiny:

Vo vyučovacom procese využívanie interaktívnych cvičení v programe Hot Potatoes sa v primárnom vzdelávaní využíva v miere nácviku najmä v prvom a druhom ročníku. Umožňuje rozvíjať čítanie s porozumením a úlohy posilňujú čitateľskú gramotnosť žiakov. Ak žiak pracuje pri počítači, je týmto individuálnym testovaním žiakovi poskytnutá možnosť okamžitej spätnej väzby a sebakontroly výsledkov.

Môžeme využívať prefotené testy vypracované v Microsoft Office Word.

Podľa úrovne triedy si môžeme pripraviť ľubovoľný typ cvičenia, testov. Program Hot Potatoes ponúka veľké možnosti, ako spestriť fázy vyučovacej hodiny.

ZÁVER

Predkladaná osvedčená pedagogická skúsenosť by mala slúžiť v súčasnosti ako potreba zlepšovať postoje žiakov k učeniu, ponúknuť im priestor na sebarealizáciu a možnosť využitia interaktívnych cvičení vo vyučovacom procese.

Veríme, že touto prácou zmotívujeme moderných učiteľov, aby hľadali dostupné zdroje na skvalitnenie a zmodernizovanie edukačného procesu. Takto budú aj inovačné metódy a formy práce zaujímavé, moderné, pútavé pre každého zverenca. Na základe pravidelného využívania prezentácií, interaktívnych cvičení zvyšujeme záujem o prácu na vyučovacích hodinách, skvalitňujeme počítačovú gramotnosť u žiakov primárneho vzdelávania, pracovnými listami nabádame žiakov k samostatnosti a testom vedieme k rýchlemu vyhodnoteniu práce a výsledku na základe rýchlej spätnej väzby. Vzbudila sa práca s interaktívnymi cvičeniami na interaktívnej tabuli s eBeam (elektronickým) perom.

Zaujímavá vyučovacia hodina splňa cieľ, ak si dôkladne premyslíme prípravu prezentácie, pracovných listov, testu a tak sa stáva pomocníkom a usmerňovateľom edukačného procesu. Žiakov prostredníctvom interaktívnych úloh zapájame do nových úloh s novými vedomosťami a zručnosťami. Za pomoci prezentácií vzbudzujeme záujem o tému samohlásky s prepojením medzipredmetových vzťahov.

Túto prácu odporúčame ako inšpiračný zdroj na oboznámenie sa so samohláskami v druhom ročníku základnej školy, ale s pomocou učiteľa aj v prvom ročníku v šlabikárovom období.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

1. Čo je to eBeam [online]. Dostupné na: <http://www.interaktivnatabula.sk/ebeam/ebeam1/> [cit. 2012-05-20]
2. Hot Potatoes - návod pre učiteľov [online]. Dostupné na: <http://evanet.webnode.sk/ako-na-hot-potatoes/> [cit. 2012-05-20]
3. Microsoft PowerPoint prezentácie [online]. Dostupné na: <http://www.gymkch.edu.sk/studijnematerialy/powerpoint.doc> [cit. 2012-05-19]
4. Palenčárová, J., Kesselová, J., Kupcová, J. 2000. Učíme slovenčinu komunikačne a zážitkovo. Mladé letá, Bratislava. 2000. ISBN: 80-10-00328-X
5. Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základných škôl (ISCED 1). Vzdelávacie oblasti a prierezové témy [online]. Dostupné na: <http://www.statpedu.sk/sk/Statny-vzdelavaci-program/Statny-vzdelavaci-program-pre-1-stupen-zakladnych-skol-ISCED-1.alej> [cit. 2012-05-19]
6. Turek, I. 2010. Didaktika. 2. vydanie. Iura Edition, spol. s. r. o., člen skupiny Wolters Kluwer, Bratislava. 2010. ISBN: 978-80-8078-322-8

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha 1 Pracovné listy k interaktívnej prezentácii „Samohláskovo”

Príloha 2 Maľovanka

Príloha 3 Pracovný list k interaktívnej prezentácii „Nápovedné básne”

Príloha 4 Pracovný list k interaktívnemu cvičeniu „Samohláskový test”

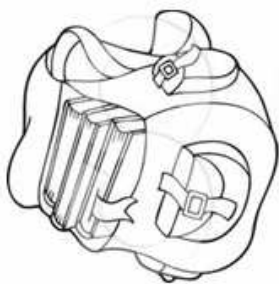
Príloha 5 Pracovný list k interaktívnemu cvičeniu „Dúha”

Príloha 6 CD – médium – OPS v elektronickej podobe, prezentácie
v elektronickej podobe

A) SKUPINA

- VYFARBÍ OBRÁZKY S PÍSMENOM A, a NA ZAČIATKU SLOVA.

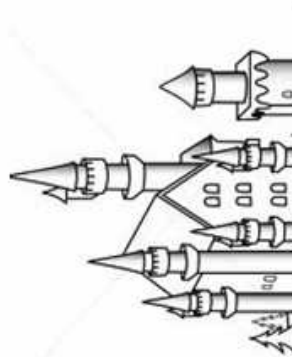
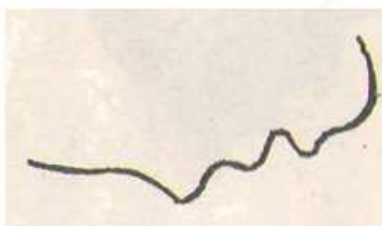

- VHODNÉ PÍSMENO SPOJ S OBRÁZKOM.

a o

e u

i, y

- NAPIŠ POČET A, a VO VETE.

Anička nahnevala mamu.

ČO UŽ VIEM

- VYFARBÍ OKIENKO S PÍSMENOM A, a, Á, á.

A	O	á	S
U	m	A	I
a	A	ó	ž

E) SKUPINA

- VYFARBÍ OBRÁZKY S PÍSMENOM E, e NA ZAČIATKU SLOVA.

- VHODNÉ PÍSMENO SPOJ S OBRÁZKOM.

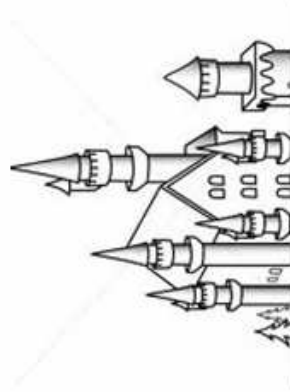
a

o

e

u

i, y

E	D	F	é
a	M	E	U
e	T	é	s

- NAPIŠ POČET E, e VO VETE.

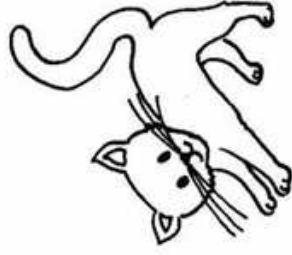
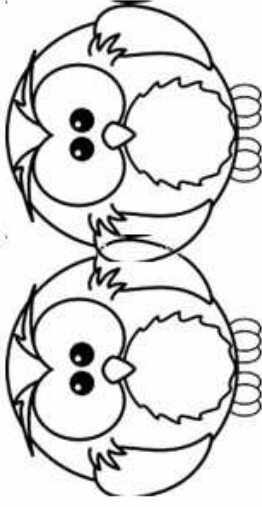
Veverička lúpe orechy.

ČO UŽ VIEM

- VYFARBÍ OKIENKO S PÍSMENOM E, e, é.

I) Y) SKUPINA

- VYFARBÍ OBRÁZKY S PÍSMENOM I, i, Y, y.

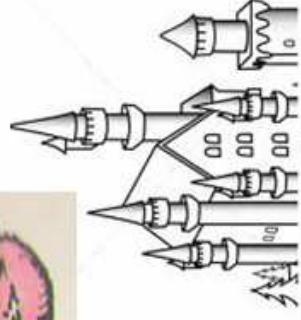
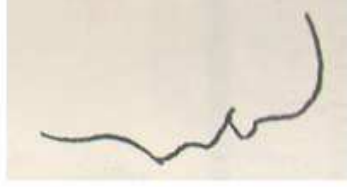
- VHODNÉ PÍSMENO SPOJ S OBRÁZKOM.

a o

e

i, y

- NAPIŠ POČET I, i, Í, í, Y, y, Ý VO VETE.
Malý Ivo videl pekné sánky.

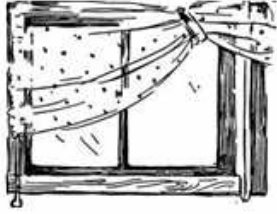
K	I	o	á
Í	i	E	d
ú	M	í	I
A	Y	L	y
ý	e	U	Y

ČO UŽ VIEM

- VYFARBÍ OKIENKO S PÍSMENOM I, i, Í, í, Y, y, Ý.

O) SKUPINA

- VYFARBI OBRÁZKY S PÍSMENOM O, o NA ZAČIATKU SLOVA.

- VHODNÉ PÍSMENO SPOJ S OBRÁZKOM.

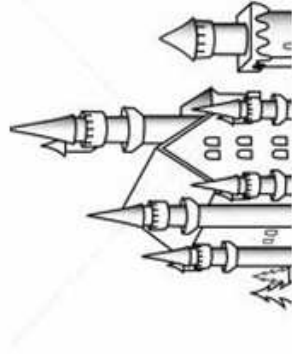
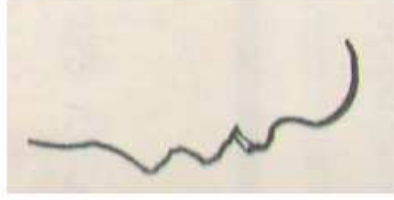
a o

e

i, y

- NAPIŠ POČET O, o VO VETE.

Oto má nový dom.

H	ó	O	a
U	I	o	L
O	A	R	ó

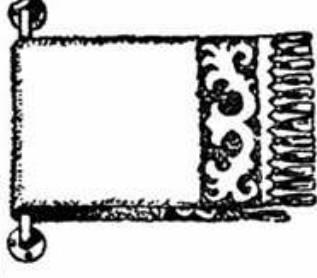
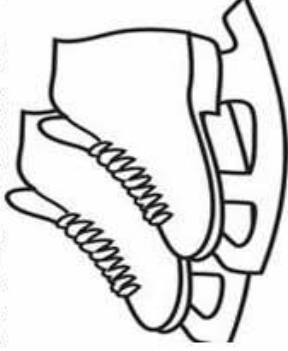
ČO UŽ VIEM

- VYFARBI OKIENKO S PÍSMENOM O, o, ó.

U) SKUPINA

- VYFARBÍ OBRÁZKY S PÍSMENOM U, u NA ZAČIATKU SLOVA.

- VHODNÉ PÍSMENO SPOJ S OBRÁZKOM.

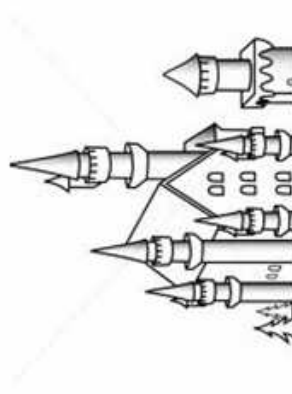
a

o

e

u

í, y

- NAPIŠ POČET U, u VO VETE.

Kapustu máme u uja v sude.

K	ú	D	U
U	A	Ú	i
S	u	I	E

ČO UŽ VIEM

- VYFARBÍ OKIENKO S PÍSMENOM U, u, Ú, ú.

Príloha 2: Maľovanka

Príloha 4: Pracovný list k interaktívnemu cvičeniu „Samohláskový test“

Samohláskový test

Meno a priezvisko: _____

1. Samohlásky rozdeľujeme na:
  - A. dlhé a mäkké
  - B. krátke a tvrdé
  - C. krátke a dlhé
2. Ako sa volá zatvorená ruka?
  - A. prst
  - B. päšť
  - C. palec
3. Vyber slovo, ktoré má podobný význam „lejak“
  - A. voda
  - B. háj
  - C. dážď
4. Napíš, ktorá samohláska nemá pár.
_____
5. Vyber dlhú samohlásku v slove „komín“
  - A. e
  - B. i
  - C. í
6. Doplň samohlásky do mená „D_š_n“
  - A. o, e
  - B. u, a
  - C. u, e
7. Doplň samohlásku ä:
  - A. m _ sto
  - B. pam _ tník
  - C. z _ bra
8. Napíš len to slovo, kde sa nenachádza samohláska (lev, vlk, pes).
_____
9. Ktoré slovo by sme mohli doplniť do vety „Tánička .....teplý čaj.“
  - A. pila
  - B. jedla
  - C. pía

10. Dopíš správne „ä“ je krátka

---

11. Slovo „televízor“ má:

- A. 3 samohlásky
- B. 2 samohlásky
- C. 4 samohlásky

12. Vyber iba to slovo, ktoré má dlhú samohlásku:

- A. hlava
- B. vláčik
- C. palica

13. Krátke samohlásky sú:

- A. a, e, i, y, o, u
- B. a, ä, e, i, y, u
- C. a, ä, e, i, y, o, u

14. Hľadaj slovo „lokob“

- A. kolob
- B. oblok
- C. bolok

15. Slovo „plavky“ znamená:

- A. huby
- B. oblečenie
- C. vety

16. Správne je napísané slovo:

- A. bábätko
- B. babatko
- C. bábetko

17. Dopln samohlásku v slove „marcip__n“.

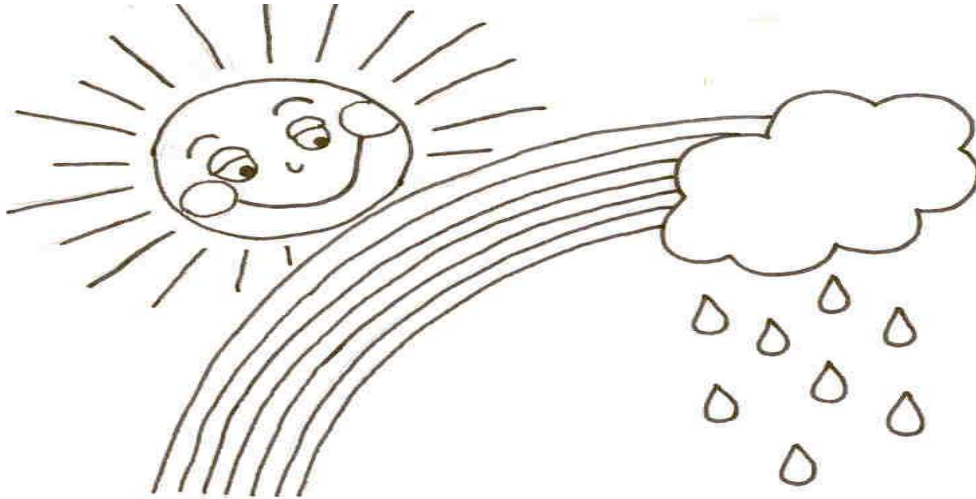
18. Akou samohláskou sa začínajú slová „úsmev, ústa“:

- A. dlhou samohláskou
- B. spoluhláskou
- C. krátkou samohláskou

Príloha5: Pracovný list k interaktívnemu cvičeniu „Dúha“

Pracovný list: „Dúha“

Meno a priezvisko: _____

Dúha

Dúhu pozorujeme, keď prší a zároveň slnečné lúče osvetľujú dažďové kvapky. Objavia sa tieto nádherné farby: červená, oranžová, žltá, zelená, modrá a fialová. Na konci dažďových prehánok vidíme dúhu ako neúplný kruh. Celý dúhový kruh možno vidieť z vysokej veže alebo lietadla. Peknú dúhu môžeme zbadáť aj v gejzíre kvapiek vodopádu alebo fontány.

1. V prvej vete vyznač zelenou farbičkou krátke samohlásky.
2. Ktorá samohláska je na konci slov všetkých farieb? _____
3. Z tretej vety vypíš dlhé samohlásky:

-
4. Napíš počet samohlások v slovách.

kruh ....., dažďové ....., dúha ....., farby .....,
vodopád ....., oranžová .....

☺ **Po úspešnej práci si vyfarbi obrázok.** ☺